

"Bir zerre kuvvet-i imaniyenin ziyadeleşmesi bir batman marifet ve kemâlâttan daha kıymetlidir ve yüz ezvâkın balından daha tatlıdır." Buradaki "kuvve-i imaniye" ve "marifetin" farkı nedir?

"Madem bu kahraman imam böyle diyor ve madem bir zerre kuvvet-i imaniyenin ziyadeleşmesi bir batman marifet ve kemâlâttan daha kıymetlidir ve yüz ezvâkın balından daha tatlıdır..."(1)

Burada marifet ve kemalattan maksat tasavvuf berzahına girerek elde edilen mevki ve makamlardır. Yani mürid seyrü suluk ile manevi makamlara ve kemalatlara ulaşmayı gaye edinir ve bunun için mücadele eder. Eski zamanlarda umum İslam aleminde iman tam ve farzlar eda ediliyordu ve bu gibi tasavvuf yolları ile kemalat ve marifet elde etmek pek bir revaçta idi. Halbuki şimdi iman tam ve kamil değil, farzlar terke uğramış; böyle bir ortamda tasavvuf ile kemalat ve makamat kazanmak imkansız bir hal almış.

Bu zaman da imanı kurtarmak ve imanı sağlam ve tahkiki yapmak manevi makam ve marifetlere ulaşmaktan daha önemli bir hale gelmiştir. Zaten iman sağlam olmadan manen terakki etmek ve marifet makamlarına ulaşmak mümkünde değildir. İmam Rabbani (ra) tarikatta gidebilmek için imanın tahkiki ve farzların da eksiksiz yapılması gerektiğini vurgular; bu ikisinde kusur varsa bu yolda gidilmez, der.

Burada iman sahasında ki marifet ile tasavvuf ve seyri ruhani ile elde edilen marifet arasında fark vardır. Tefekkür ve iman ile elde edilen marifet külli ve hakiki iken, tasavvuf ile elde edilen marifet cüzi ve ihatasızdır. Bu yüzden imanda ki zerre kadar inkişaf, tasavvuftaki tonlarla manevi makama ulaşmaktan üstündür. Büyük velilerin, sahabenin en küçüğüne yetişememesi bu sırdandır. Sahabeler **akrabiye** ile marifet elde ederken, tasavvuf evliyaları **kurbiye** ile marifet elde ediyorlar; akrabiye kurbiyeten daima üstündür.

Akrabiye, Allah'ın bize yakınlığından hareketle elde edilen bir marifet iken **kurbiye**, bizim ona yaklaşma gayretimizle elde edilen bir marifettir. Güneşi tanımak için yanına gitmeye gerek yok, o zaten ısı ve ışığı ile bizim gözümüzün içinde... Halbuki güneşe yanaşarak onu tanımaya çalışmak, hem çok zor, hem de çok uzundur.

(1) bk. [Sualar, Yedinci Şua, İkinci Baba Beşinci Hakikat.](#)